

Ö?retim Amaçl? Örütba? Sitesi De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retim Amaçl? Örütba? Sitesi De?erlendirme Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26782>

Özet

Öğretim Amaçlı Öğretim Sitesi Değerlendirme Ölçeği (TOAD), öğretim süreçlerinde kullanılan web sitelerinin (öğretim sitelerinin) niteliğini ve etkililiğini sistematik olarak değerlendirmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, 4 alt boyuttan ve toplam 21 maddeden oluşmaktadır. Bu alt boyutlar, sitenin içeriği, tasarımı, değerlendirme mekanizmaları ve site sorumlusuna erişim gibi kritik alanları kapsamaktadır. Ölçek, eğitim bilimleri ve teknoloji alanında, özellikle çevrimiçi öğrenme materyallerinin standardizasyonu ve kalitesinin belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öğretim teknolojileri, öğretim sitesi, web sitesi değerlendirme, Likert ölçeği, faktör analizi, pedagojik değerlendirme.

Yazarlar

Nevzat Yiğit, S. Ö. Bütüner, K. Dertlioğlu.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretim faaliyetlerinde kullanılan web sitelerinin çeşitli pedagojik ve teknik kriterler açısından ne ölçüde yeterli olduğunu belirlemektir. Bu değerlendirme, öğrencilerin öğrenme deneyimlerini optimize etmek ve eğitim materyallerinin kalitesini artırmak için önemlidir. Ölçek, eğitimcilerin ve içerik geliştiricilerin web tabanlı öğrenme ortamlarını geliştirmelerine rehberlik eder.

Bu ölçek, özellikle eğitim fakültelerinde ve ilgili disiplinlerde, öğrencilerin kullandıkları çevrimiçi kaynakları objektif kriterlere göre analiz edebilmelerini sağlamak üzere 2008 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin geliştirilmesi, **web tabanlı eğitim** materyallerine duyulan ihtiyacın artmasıyla doğrudan ilişkilidir.

Yapı

Öğretim Amaçlı Öğretim Sitesi Değerlendirme Ölçeği, bir öğretim web sitesinin kalitesini belirleyen dört temel boyutu ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Bu boyutlar, sitenin didaktik yeterliliğini, kullanıcı dostu tasarımı ve iletişim özelliklerini kapsar.

Ölçek, toplam 21 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır:

Sitenin İçeriği Alt Boyutu (10 madde): Bilgilerin anlaşılabilirliği ve güncelliği gibi didaktik unsurlara

odaklan?r.

Sitenin Tasar?m? Alt Boyutu (5 madde): Kullan?m kolayl???, navigasyon ve görsel düzen gibi teknik ve estetik yeterlilikleri de?erlendirir.

De?erlendirme Alt Boyutu (4 madde): Sitenin konuyla ilgili geri bildirim ve ölçme araçlar?na sahip olup olmad???n? inceler.

Site Sorumlusuna Eri?im Alt Boyutu (2 madde): Sitenin arkas?ndaki yetkili ki?ilerin kimlik, geçmi? ve e?itim bilgilerinin ?effafl???n? ölçer.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla, 438 ö?renciden toplanan verilere **varimax rotasyon** yöntemi kullan?larak **temel bile?enler faktör analizi** yöntemi uygulanm???r. Bu analiz, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle ne ölçüde desteklendi?ini göstermektedir.

Faktör analizinin uygunlu?unu de?erlendirmek için kullan?lan **Kaiser-Meyer Olkin (KMO)** de?eri 0,951 olarak hesaplanm???r. Bu de?er, verilerin faktör analizi için oldukça kabul edilebilir bir düzeyde oldu?unu ve örneklem büyüklü?ünün yeterli oldu?unu i?aret etmektedir. Yüksek KMO de?eri, de?i?kenler aras?ndaki korelasyonlar?n anlaml? oldu?unu ve faktörle?menin mümkün oldu?unu gösterir.

Güvenirlik

Güvenirlik çal???malar? kapsam?nda, ölçek geli?tirme sürecinde benzer bir teknolojik araç tutum ölçe?i çal???mas? (Yavuz, 2005) referans al?nm???r. Bu referans çal???mada, yap? geçerlili?i kapsam?nda faktör yük de?erleri 0,40'n alt?nda olan maddeler ile iki faktör aras?ndaki yük fark? 0,10'dan dü?ük olan bini?ik maddeler ölçekten ç?kar?lm???r.

Yavuz (2005) çal???mas?nda uygulanan bu metodoloji sonucunda, 5 faktörlü, 19 maddeden olu?an ve güvenilirli?i 0,9 olan bir ölçek elde edilmi?tir. Bu be? faktörün birlikte ölçe?i aç?klama oran? % 60,64 olarak rapor edilmi?tir. 19 madde için elde edilen madde-toplam korelâsyonlar? 0,24 ile 0,68 aras?nda de?i?mekte olup, bu de?erler maddelerin iç tutarlıl???n?n yeterli düzeyde oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n?n belirlenmesi amac?yla 438 ö?rencinin cevaplar?ndan elde edilen puanlara **varimax rotasyon** yöntemi kullan?larak **temel bile?enler faktör analizi** uygulanm???r. Bu analiz, ölçe?in kavramsal olarak dört ana alt boyutta topland???n? do?rulam???r.

Elde edilen **Kaiser-Meyer Olkin (KMO)** de?eri 0,951 olarak bulunmu?tur; bu, verilerin faktörle?tirme için mükemmel düzeyde oldu?unu ve ölçe?in sa?lam bir yap?sal geçerli?e sahip

oldu?unu göstermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Ö?retim Amaçlı? Web Sitesi De?erlendirme Envanteri)

Format: 5'li Likert ölçe?i.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Genellikle üniversite ça?? (18+).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 438 ö?renci üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar, ö?retim amaçlı? web sitelerini de?erlendirirken maddelere 5'li Likert derecelendirmesi üzerinden yan?t verirler. Derecelendirme seçenekleri "Kesinlikle Kat?l?yorum"dan "Kesinlikle Kat?lm?yorum"a do?ru s?ralanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

E?itim teknolojileri, web tabanlı? ö?renme, **yap? geçerli?i**, KMO, **temel bile?enler analizi**, Nevzat Yi?it.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: nevzatyigit@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Nevzat Yi?it, Bal?kesir Üniversitesi, Necatibey E?itim Fakültesi.

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2008 y?l?nda Yi?it, Bütüner ve Dertlio?lu taraf?ndan geli?tirilmi? ve yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri için sorumlu yazar Nevzat Yi?it ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesine Bal?kesir Üniversitesi Necatibey E?itim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik E?itimi Dergisi üzerinden eri?ilebilir: nef.balikesir.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretim-amacli-orutbag-sitesi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Yiğit, N., Bütünler, S. Ö. ve Dertlioğlu, K. (2008). Öğretim Amaçlı Öğütba? Sitesi Değerlendirme Ölçeği geliştirme. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(2), 38-51.

Yavuz (2005). (Güvenirlik bölümünde metodolojik referans olarak kullanılan çalışma.)

Öğretim Amaçlı Öğütba? Sitesi Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek, 4 alt boyut ve 21 maddeden oluşmaktadır.

Sitenin İçeriği Alt Boyutu (10 m): Bilgiler, hitap edilen öğrenci grubu için anlaşılabilir.

Sitenin Tasarım Alt Boyutu (5 m): Site içerisinde gezinme kolaylığı sağlanmıştır.

Değerlendirme Alt Boyutu (4 m): Konu ile ilgili değerlendirme bölümü bulunmaktadır.

Site Sorumlusuna Erişim Alt Boyutu (2 m): Sitenin sorumlusunun kimlik bilgileri, geçmişi ve eğitimi hakkında bilgi verilmiştir.